

**Vereniging Monumentenbelangen
Winterswijk**

OPEN MONUMENTENDAG

9 & 10 september 2023

THEMA: LEVEND ERFGOED “ALS MONUMENTEN KONDEN PRATEN”

Dit jaar worden de verhalen van de monumenten centraal gesteld. Gebeurtenissen die in en rondom het monument hebben plaatsgevonden zullen worden uitgelicht. Zowel in goede- (economische voorspoed, huwelijken, geboortes, belangrijke gebeurtenissen) als slechte tijden (oorlog, economische tegenspoed, natuurrampen etc.). Deze verhalen willen we tot leven brengen. Daartoe zal bij een aantal monumenten op gezette tijden een verhalenverteller aanwezig zijn: Jacobskerk, Doopsgezinde kerk “De Vermaning”, Oude begraafplaats en het Strandbad.

PROGRAMMA OPEN MONUMENTENDAG

9 EN 10 SEPTEMBER 2023

Tussen 10.00 - 16.00 uur, tenzij anders vermeld, zijn er diverse activiteiten en kunnen open-gestelde evenementen worden bezocht. Afwijkende tijden worden aangegeven. Het programma is onderverdeeld in dorp en buitengebied.

DORP ZATERDAG 9 SEPTEMBER

Opening Open Monumentendag in de Jacobskerk

(Markt 1; 10.00 - 11.00 uur)

- Opening en Inleiding Open Monumentendag
- Muzikale omlijsting door de afdeling symfonie van de Koninklijke Winterswijkse Orkestvereeniging.
- Uitreiking Monumentenprijs 2022. Deze wordt toegekend door Vereniging Monumentenbelangen Winterswijk.
- Koffie, thee en koek.

Bezichtiging Jacobskerk

(Rijksmonument) 11.00 - 16.00 uur

In hartje centrum van Winterswijk staat de imposante Jacobskerk. De kerk dateert uit de middeleeuwen. In de Jacobskerk worden kerkdiensten gehouden en er zijn regelmatig tentoonstellingen, concerten en andere evenementen.

Zeer bezienswaardige muurschilderingen.

Torenbeklimming Jacobstoren

De Jacobstoren is tussen 11.00 - 16.00 uur toegankelijk en kan beklommen worden.

Kinderen jonger dan 6 jaar geen toegang!

Kinderen van 6 t/m 15 jaar alleen toegang onder begeleiding van een volwassene.

Dorpswandeling

Onder leiding van een gids van het Gilde Winterswijk wordt er om 10.30 uur vanaf het VVV Inspiratiepunt Winterswijk een dorpswandeling gehouden.

De rondleidingen zijn zowel in het Nederlands als in het Duits.

Het Raadhuis

(Mevrouw Kuipers-Rietbergplein 1)

Het raadhuis dateert uit de laatste jaren dertig van de vorige eeuw. Het is ontworpen door de Amsterdamse architect A.A. Kok. In 1939 is het officieel geopend. Na het gereedkomen van het nieuwe gemeentekantoor verloor het de administratieve functies en werden delen herbestemd. De openbare ruimtes, de raadzaal en de trouwzaal zijn te bezichtigen.

De Vermaning (Torenstraat 4)

De Doopsgezinde Kerk, ook wel Vermaning genoemd, is een rijksmonument uit 1711. De kerk is gebouwd als schuilkerk in de vorm van een pakhuys. De ernaast gelegen pastorie is een gemeentelijk monument. Een deel daarvan, is recentelijk gerenoveerd en verduurzaamd. Beide ruimtes worden zowel voor kerkelijke als maatschappelijke en culturele doeleinden gebruikt.

Museumwerkplaats - Transit Oost

(Kleine Parallelweg 6)

Transit Oost houdt de herinnering aan het spoorwegknooppunt Winterswijk levend.

De toegang is niet gratis.

Wereld van Winters

(Meddosestraat 38, 40 en 42)

Deze panden zijn ontstaan uit voormalige stadsboerderijen.

In dit museum kunt u verschillende aspecten van de geschiedenis van Winterswijk zien.

Onder andere stapt u 100 jaar terug in de tijd, waar u uitkomt in een oude bakkerij.

In de expositieruimte zijn tentoonstellingen te zien over interessante onderwerpen uit Winterswijk. Openingstijden: 11.00 - 17.00 uur.

Oude begraafplaats en baarhuisje

(Singelweg 10)

Tussen 11.00 - 16.00 uur wordt er uitleg gegeven over de historie van de begraafplaats en het baarhuisje. In het baarhuisje zijn interessante voorwerpen te zien, zoals bestektekeningen en diverse maquettes van gebouwen en huizen van de architecten H. van der Schaaf en J.J. Post.

Vrijmetselaarsloge De Achterhoek (Jeugdkerkstraat 6)

Het is een goede traditie om elk jaar tijdens Open Monumentendag bezoekers welkom te heten en hen te laten ontdekken wat Vrijmetselarij te bieden heeft. Onder het genot van een kopje koffie of thee geven leden informatie over de werkwijze en symboliek van Vrijmetselarij in Nederland. Ook kunt u de Europese dimensie van Vrijmetselarij ontdekken.

Interessengemeinschaft Geometerpfad

(Mevrouw Kuipers-Rietbergplein 1)

Deze organisatie heeft een mobiel museum waarin meetapparatuur en meettechnieken in heden en verleden worden gepresenteerd. Op een 6,2 m lange aanhanger met glazen wanden worden historische landmeetkundige apparatuur, schrijf- en rekenmachines, tekenapparatuur en oude kaarten tentoongesteld.

Winterswijkse Oldtimer Club

(Mevrouw Kuipers-Rietbergplein 1)

Een aantal oldtimers staan opgesteld rondom het Raadhuis. De leden van de Winterswijkse Oldtimer Club geven deskundige uitleg geven over deze oldtimers.

Watertoren (Misterweg 140)

Deze monumentale watertoren (gemeentelijk monument) is gebouwd in 1926 ten behoeve van de drinkwatervoorziening. De watertoren heeft een hoogte van 36 meter en bevat een waterreservoir van 400 m³. De watertoren is buiten gebruik en herbestemd als woning.

Theater Astoria (Wooldseweg 5)

Het monumentale gebouw (gemeentelijk monument), daterend uit begin 1925, is gebouwd onder architectuur van de bekende Winterswijkse architect Van der Schaaf. Het elegante monument telt vele historische Art Deco elementen. Prachtig vakmanschap en rijke materialen maken het theater een lust voor het oog. De Art Deco en Art Nouveau kunstcollectie, tezamen met de jaren twintig inrichting, geven een mooie inkijk in "the roaring twenties".

De toegang is niet gratis. Openingstijden: 10.00 - 17.00 uur.

BUITENGEBIED ZATERDAG 9 SEPTEMBER

Strandbad Winterswijk (Badweg 6)

Het Strandbad in Winterswijk (Rijksmonument) is als werkverschaffingsproject gebouwd in de crisisjaren en in 1933 in gebruik genomen als recreatiebad. In 1953 compleet gerestaureerd en voorzien van alle comfort. Het is een mooi authentiek natuurbad. Het Strandbad doet haar naam eer aan met een heus zandstrand! De ruime ligweide biedt naast een zonnig gedeelte tevens een gedeelte waar oude bomen een prachtig bladerdak vormen. Het bad bestaat dit jaar 90 jaar! In een speciale expositie zal daar aan aandacht aan worden besteed.

Molen Bataaf (Bataafseweg 20)

Molen Bataaf (rijksmonument) is een korenmolen, gebouwd in 1801, die tot 1958 in werking was. De molen heeft de naam te danken aan de Bataafse Republiek. De molen werd opgericht in 1780 door lidmaten van de Hervormde Kerk om de predikanten financieel te steunen. In de molenbelt is een expositie ingericht over de scholtenboeren in relatie met de molen.

Erve Brookert

(De Slingeweg 20, Winterswijk Brinkheurne)

Op recreatiepark Het Winkel, direct naast Restaurant Reuselink ligt de Saksische boerderij Erve Brookert. Hier kunt u zien hoe boeren in de 19e eeuw in de Achterhoek leefden.

Deze historische boerderij, een rijksmonument, is gebouwd rond 1850. Het interieur ziet eruit alsof de tijd decennialang heeft stilgestaan. Het is een traditionele Saksische boerderij, ook wel een hallenhuisboerderij genoemd. Voorin zit het woongedeelte en in het achterhuis de deel met stallen aan weerszijden voor de koeien en varkens. Opvallend is de bijzonder kleine afmeting die de boerderij kent. De deuren zijn laag en het voorhuis is piepklein.

Venemansmolen (Venemansweg 7)

De Venemansmolen of “De Oude” (rijksmonument) is een korenmolen die in 1898 werd gebouwd met onderdelen van de in Zaandam-Oost afgebroken en naar Winterswijk getransporteerde houtzaagmolen De Goede Hoop. Vanaf 1997 heeft de molen de naam Venemansmolen gekregen. Naast de molen is er een tentoonstelling over het molenaarsgeslacht Venemans, een dieselmaalderij en olieslagerij.

De molen is open van 10.00 - 15.30 uur.

De Sevink Mölle

(Meddoseweg 40, Winterswijk Meddo)

De molen (rijksmonument) werd in 1866 gebouwd in opdracht van vijf boeren. De Sevink Mölle is een ronde stenen beltkorenmolen met een oudhollands wieksysteem.

Veldoven 't Winkel

(Winkelstegge, Winterswijk Woold)

De veldoven 't Winkel is vermoedelijk tussen 1840 en 1860 in gebruik genomen ten tijde van de ontginningen van de woeste heideterreinen, waarbij leem uit sloten en greppels werd gebruikt voor het bakken van de stenen voor de bouw van boerderijen en stallen. De oven kan met recht tot een van de pareltjes van de oude cultuurhistorische monumenten van Winterswijk gerekend worden. Naast de uitleg van de eigenaar (tussen 11.00 - 17.00 uur) kunt u veel lezen op de informatieborden.

Vlasoven te Veene

(Veenweg, tegenover nr. 1, Winterswijk Woold)

Vlasoven te Veene is omstreeks 1825 gebouwd en tot circa 1890 in gebruik geweest. In de jaren zestig van de 20e eeuw is de oven beschadigd door boomtakken bij een heftige storm. De oven werd in verband met vuurgevaar niet meer gebruikt bij boerderij 't Veenhuis op het landgoed Te Veene. De oven is na schenking door de heer Willem te Veene in de jaren zeventig herbouwd bij boerderij Kössink aan de Kremmerweg 1 in Winterswijk Huppel. Nu ruim 50 jaar later is de vlasoven teruggeplaatst op landgoed Te Veene nabij de oorspronkelijke plek aan de Veenweg in het Woold. Sinds 2022 is de vlasoven een gemeentelijk monument. Bij de vlasoven is een expositie ingesteld met betrekking tot de vlasbouw en linnenindustrie. Openingstijd: 11.00 - 16.00 uur.

Schoppe Roerdink

(Roerdinkweg 1, Winterswijk Woold)

Op het erf van het Roerdinkhof staat tevens de oude 'schoppe' die waarschijnlijk de oudste schuur van Nederland is. De schoppe is bijna vijf eeuwen oud wat duidelijk werd in 2007, na een onderzoek van de jaarringen, dat gedaan is om het hout te dateren. Dit is zeker de moeite waard. Gerestaureerd in 2014; thans in gebruik als restaurant. Het is een rijksmonument.

Panhoes Meddo

(tegenover Goossensweg 5
Winterswijk Meddo)

Stichting de Panoven beheert Het Panhoes op de hoek van de Goossensweg en Giffelweg in Meddo. Het is een oude droog-schuur van de steen- en pan-nenbakkerij De Giffel. Na de restauratie is er in het Panhoes een tentoonstelling ingericht van allerlei soorten dakpannen en overige elementen die op een dak behoren. Tevens zijn in het gebouw veel gereedschappen aanwezig, die zijn gebruikt om dakpannen te maken.

DORP ZONDAG 10 SEPTEMBER

Theater Astoria (Wooldseweg 5)

Voor nadere informatie zie zaterdag 9 september.

Synagoge (Spoorstraat 32)

De Synagoge van Winterswijk is een in 1889 gebouwde synagoge. Hij vormt samen met het mikwe (badhuis), de begraafplaats, het schoolgebouw en de woning voor de chazan een gebouwen-complex dat herinnert aan de eens bloeiende Joodse gemeenschap in Winterswijk. Het geheel is erkend als rijksmonument. De synagoge is open van 13.00 – 16.00 uur.

BUITENGEBIED ZONDAG 10 SEPTEMBER

Theekoepel De Tuinkamer

(Meekertweg 4, Winterswijk)

De 100 jarige Theekoepel is in de jaren 20 door de heer Overweg, textiel-fabrikant in Winterswijk, geschonken, als kraamcadeau aan zijn vrouw. Destijds werd er op dit landgoedje geten-nist, gejaagd, thee gedronken en in de zomer gezwommen in de vijver die voor de koepel ligt. Het staat in een parkachtige omgeving, aangelegd volgens de Engelse landschapsstijl. Het is een unieke locatie middenin het Winterswijkse coulisselandschap. De theekoepel is te bezoeken van 11.00 - 17.00 uur.

Panhoes Meddo (tegenover Goossensweg 5 Winterswijk Meddo)

Voor nadere informatie: zie zaterdag 9 september.

Strandbad Winterswijk (Badweg 6)

Voor nadere informatie: zie zaterdag 9 september.

Molen Bataaf (Bataafseweg 20)

Voor nadere informatie zie zaterdag 9 september.

Erve Brookert (De Slingeweg 20, Winterswijk Brinkheurne)

Voor nadere informatie: zie zaterdag 9 september.

Veldoven 't Winkel (Winkelstegge, Winterswijk Woold)

Voor nadere informatie: zie zaterdag 9 september.

Schoppe Roerdink (Roerdinkweg 1, Winterswijk Woold)

Voor nadere informatie zie zaterdag 9 september.

Vlasoven te Veene (Veenweg 1, Winterswijk Woold)

Voor nadere informatie zie zaterdag 9 september.

Panhoes Meddo

Panoven weg 18, Winterswijk Meddo

De Sevink Mölle

Meddoseweg 40, Winterswijk Meddo

Theekoepel De Tuinkamer

Meekertweg 4, Winterswijk

Venemansmolen

Venemansweg 7

Strandbad Winterswijk

Badweg 6

Veldoven 't Winkel

Winkelstegge, Winterswijk Woold

Vereniging Monumentenbelangen Winterswijk

**VRIENDEN
LOTERIJ**
WIN MEER, BELEEF MEER

**OPEN
MONUMENTENDAG**

Molen Bataaf

Bataafseweg 20, Winterswijk

Erve Brookert

De Slingeweg 20,
Winterswijk Brinkheurne

Schoppe Roerdink

Roerdinkweg 1, Winterswijk Woold

**Vereniging Monumentenbelangen
Winterswijk**

